

OPETUSSUUNNITELMA

Geronomi (AMK), monimuotototeutus

Karelia-ammattikorkeakoulun geronomikoulutuksessa painotamme aktiivisen, terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen, ikäystävällisen yhteiskunnan ja sosiokulttuurisen vanhustyön osaamiseen. Ikäosaaminen on ollut Karelian strategisena painopisteenä jo 2000 -luvun alusta alkaen. Geronomikoulutus kytkeytyy tiiviisti ammattikorkeakoulun strategiaan tavoitteisiin ja vahvistaa merkittävästi ikäosaamiseen profiloitumista. Valmistuttuasi sinulla on laaja-alaiset valmiudet gerontologista osaamista vaativiin tehtäviin niin julkiselle, yksityiselle kuin kolmannelle sektorille tai yrittäjäksi. Opinnoissasi käytät monimuotoisia opiskelumenetelmiä ja sinulla on halutessasi mahdollisuus suorittaa osa opinnoista ulkomailla. Koulutuksemme ohjaavia arvoja ovat eettisyys, esteettömyys ja esteettisyys.

Suoritettava tutkinto

Tutkintonimike	Geronomi (AMK)
Tutkinnon laajuus	210 op / 3,5 v

Osaamisen kuvaus

Geronomitutkinnon perustana ovat valtakunnalliset geronomin ja ammattikorkeakoulututkintojen yhteiset osaamisvaatimukset. Geronomi (AMK) on kokonaisvaltaisen vanhustyön osaaja, joka tukee ikäihmisen mielekkään elämän, osallisuuden ja toimijuuden vahvistumista kestävässä kehityksessä (sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen) periaatteet huomioiden. Geronomi (AMK) kehittää toiminnallaan tulevaisuuden vanhustyötä. Geronomikoulutuksen valtakunnallisia ydinsisältöjä ovat:

- Gerontologinen osaaminen ja eettiset periaatteet
- Voimavaralähtöinen ja kuntouttava työ
- Monialainen osaaminen ja toimiminen vanhustyön eri ympäristöissä
- Palvelujen ja niiden tarpeiden arviointi, koordinointi ja ohjaus hoivan, hoidon ja kuntoutuksen moniammatillisissa toimintaympäristöissä
- Vanhuspalvelujen tuotanto-, johtamis- ja kehittämistehtävät

Karelia-ammattikorkeakoulun geronomikoulutuksessa painopisteet ovat aktiivinen, terve ja toimintakykyisen ikääntyminen, ikäystävällinen yhteiskunta ja sosiokulttuurinen vanhustyö. Syvennät näyttöön perustuvaa, moniammatillista, luontoperustaista ja muistiystävällisyyteen liittyvää osaamistasi.

Osaamisen rakentuminen ja koulutuksen sisältö

Geronomiopinnoissa rakennat osaamistasi ensimmäisenä lukuvuonna monialaisen gerontologisen tietoperustan ymmärtäjäksi. Toisena lukuvuonna kehityt vanhustyön ja ohjauksen osaajana. Kolmantena ja neljäntenä lukuvuonna syvennät vanhustyön, johtamisen ja kehittämisen osaamistasi.

Geronomiopintojen lähtökohtana ovat sekä sosiaali- ja terveysalan yhteiset, että ammattialakohtaiset osaamistarpeet. Kaikki sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset tarvitsevat työssään esimerkiksi asiakastyön osaamista, palveluiden ja työn kehittämisosaamista sekä työntekijyyden ja yhteistoiminnan muutososaamista. Näitä osaamisalueita rakennetaan sosiaali- ja terveysalojen yhteisillä monialaisilla opinnoilla, joissa opis-

kelet yhdessä sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja-, fysioterapia- ja sosionomiopiskelijoiden kanssa. Moniammatillisten opintojen kautta saat valmiuksia moniammatilliseen työskentelyyn ja yhteistyöhön asiakkaana olevan ikäihmisen parhaaksi.

Tutkinto koostuu

- Ydinosamisen opinnoista (180 op) ja
- Täydentävän osaamisen opinnoista (30 op).

Ydinosamisen opinnot ovat kaikille opiskelijoille pakollisia opintoja, joiden keskiössä ovat gerontologiseen osaamiseen, monialaiseen arviointiosaamiseen, ohjausosaamiseen, toimijuuden tukemiseen, palvelujärjestelmäosaamiseen ja johtamis-, kehittämis- ja laadunhallintaosaamiseen liittyvät opinnot. Ydinosamisen opintoihisi sisältyy 53 opintopistettä harjoittelua. Harjoitteluun on integroitu viisi opintopistettä ammatillisen kasvun opintoja. Lisäksi ydinosamisen opintoihin sisältyy 15 opintopisteen laajuinen opinnäytetyö.

Täydentävän osaamisen opintojen avulla voit laajentaa tai syventää osaamistasi hyödyntäen joko Karelian tai muiden korkeakoulun tarjontaa. Voit laajentaa ammattialakohtaista ydinosamistasi esimerkiksi seuraavilla teemoilla: Green Care, muisti, yrittäjyys, johtaminen, kehittämistyö, kielet tai teknologia.

Työelämäläheinen oppiminen

Geronomiopinnot on suunniteltu ja toteutetaan tiiviissä työelämäyhteistyössä. Työelämäläheinen oppiminen alkaa ensimmäisellä lukukaudella ja jatkuu koko opintojen ajan verkostoitumisen, oppimistehtävien, projektien ja harjoitteluiden kautta. Opintojen loppuvaiheessa teet opinnäytetyön työelämäläheisesti syventäen omaa ammatillista osaamistasi.

Pedagogiset valinnat

Geronomiopinnot perustuvat yhteisölliseen oppimiseen, jossa hyödynnetään monialaista gerontologista ajankohtaista tutkimustietoa ja erilaisia tiedonlähteitä sekä oppimista tukevaa teknologiaa. Yhteisöllisessä oppimisessä keskeistä on tavoitteellinen tiimityöskentely dialogisessa vuorovaikutuksessa. Opintojesi aikana opit hankkimaan, arvioimaan ja soveltamaan tietoa monipuolisesti ja kriittisesti. Saat valmiuksia jatkuvaan oppimiseen ja oman osaamisesi kehittämiseen. Kehität ja syvennät reflektointitaitoasi ja reflektiivistä työtettasi.

Opiskelu tapahtuu lähi- ja etäopetuksena tiimeissä ja itsenäisesti. Koulutuksen aikana opiskelet Karelia-ammattikorkeakoulun moniammatillisissa Tarmo- ja Simula -oppimisympäristöissä sekä työelämän harjoitteluympäristöissä. Opintojen aikana voit hakea Karelia-ammattikorkeakoulun Y-akatemiaan, jossa opiskellaan monialaisissa tiimeissä yrittäjyyttä. Y-akatemiassa opiskellaan Y-akatemian opetussuunnitelman mukaisesti ja niillä korvataan sopimuksen mukaan geronomikoulutuksen opetussuunnitelman opintoja. Geronomiopinnot toteutuvat monimuoto-opetuksena. Saat jokaisena lukuvuonna kokemuksia erilaisissa vanhustyön toimintaympäristöissä toimimisesta projektien, harjoitteluiden ja teoriaopintojen kautta.

Opintojen joustava toteuttaminen

Monimuotototeutus antaa sinulle mahdollisuuden opiskella osin ajasta ja paikasta riippumattomasti. Sinun voi olla mahdollista hyväksilukea aiemmin tai opintojen aikana muualla hankittua osaamista osaksi Karelian geronomitutkintoa. Osaamisen hyväksilukemisessa käytetään AHOT – (aiemmin hankitun osaamisen tunnistamis- ja tunnustamismenettely) menettelyä. Voit halutessasi opiskella kesällä kesälukukaudelle tarjottavia opintoja. Täydentävän osaamisen opintoja voit tehdä joustavasti missä tahansa opintojen vaiheessa oman mielenkiintosi mukaisesti.

Kansainvälistyminen

Sinulla on mahdollisuudet kansainvälistymiseen opetustarjonnan, hanketyöskentelyn ja kansainvälisen opiskelijavaihdon sekä harjoittelun kautta sen hetkinen tarjonta huomioiden. Voit vahvistaa ikäystävällisyyden ja aktiivisen ikääntymisen osaamistasi Karelian koordinoiman kansainvälisen EMMA (European Master for Active Ageing and Age Friendly Society) -verkoston myötä. Verkostoon kuuluu viisi eurooppalaista korkeakoulua.

Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointia tapahtuu eri muodoissa koko opiskelun ajan. Arviointi tapahtuu muun muassa opetuksen aikana, ohjaustilanteissa, asiakastilanteissa, tenteissä, käytännön kokeissa sekä raporttien ja oppimistehtävien perusteella. Arvioinnissa hyödynnetään opiskelijoiden itsearviointia sekä opiskelutoverien vertaisarviointia ja -palautetta. Arvioinnissa hyödynnetään myös työelämäpalautetta. Opiskelua tuetaan reflektiutilanteilla, joissa peilaat omaa oppimistasi asetettuihin tavoitteisiin. Arvioinnin ja saamasi palautteen avulla seuraat osaamisesi kehittymistäsi ja asetat uusia tavoitteita. Kareliassa on yleiset arvioinnin perusteet, mutta tarkemmat arviointiperusteet on määritetty opintojaksokuvauksissa.

Uramahdollisuudet

Valmistumisen jälkeen saat pätevyyden toimia laillistettuna sosiaalihuollon ammattihenkilönä geronomin ammatissa (Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 817/2015; Valvira 2021). Tutkinto antaa sinulle valmiudet toimia gerontologista osaamista vaativissa asiantuntijatehtävissä. Voit työskennellä julkisella sektorilla iäkkään henkilön palveluntarpeiden selvittämisestä vastaavana työntekijänä (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012). Voit työskennellä esimerkiksi palveluohjaajana, ohjaajana, sosiaali-ohjaajana, projektityöntekijänä, vanhustalujen koordinoijana, esimiehenä, suunnittelijana, kehittäjänä tai palveluiden tuottajana. Työpaikkasi voi sijoittua sosiaalialan, kuntoutuksen, hoivan ja hoidon kentille niin julkisella, yksityisellä kuin kolmannella sektorilla. Geronomina voit työskennellä yksilö- ja ryhmäkohtaisessa asiakastyössä sekä vanhustyön moniammatillisissa työryhmissä. Geronomin osaaminen avaa uudenlaisia uramahdollisuuksia esimerkiksi yrittäjänä tai vanhustyön kehittäjänä monialaisissa toimintaympäristöissä.

Työelämän muutokset ja oma urakehitys edellyttävät jatkuvaa oppimista tutkinnon suorittamisen jälkeen. Merkittävä osa oppimisesta tapahtuu työn yhteydessä, mutta sitä voi tehostaa koulutautumisen avulla. Voit täydentää omaa osaamista avoimen ammattikorkeakoulun opinnoilla tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon tähtäävällä koulutuksella. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaminen avaa sinulle mahdollisuuksia esimerkiksi esimiestehtäviin, vaativiin asiantuntija- ja kehittämistehtäviin tai opettajaksi. Opettajatuutori ja opinto-ohjaaja tukevat sinua urasuunnittelussasi koko opintojen ajan.

Gerontologinen osaaminen | Monialainen arviointiosaaminen | Ohjausosaaminen | Gerontologinen hoiva-, hoito- ja kuntoutusosaaminen | Palvelujärjestelmäosaaminen | Johtamis-, kehittämis- ja laadunhallintaosaaminen | Jatkuvan oppimisen taidot | Eettinen osaaminen | Työyhteisöosaaminen | Innovaatio-osaaminen | Kansainvälistymisosaaminen | Kestävän kehityksen osaaminen

4. vuosi

GERONOMI VANHUSTYÖN ASIAANTUNTIJANA

Täydentävän osaamisen opinnot 30 op

3. vuosi

GERONOMI VANHUSTYÖN JA OHJAUKSEN KEHITTÄJÄNÄ

Ikäihmisen omannäköinen elämä – asiantuntijuuden syventäminen 11 op

- Omais- ja perhehoito sekä vammaistyö 5 op
- Johtajuus, yrittäjyys ja talous 5 op
- Tieteellinen kirjoittaminen 1 op

Monialaiset asiakasprosessit, harjoittelu 12 op

Opinnäytetyö 5 op

- Opinnäytetyö, suunnitelma 5 op

Ikäihminen aktiivisena toimijana -

ikäystävällisyyden kehittäminen ja johtaminen 8 op

- Vaikuttava johtaminen, laadunhallinta ja kehittäminen 6 op
- Ikäihmisen turvallinen lääkehoito 2 op

Johtaminen ja kehittäminen, harjoittelu 13 op

Opinnäytetyö 10 op

- Opinnäytetyö, toteutus 5 op
- Opinnäytetyö, raportointi 5 op

2. vuosi

GERONOMI VANHUSTYÖN JA OHJAUKSEN OSAAJANA

Ikäihminen yhteisössä - geronomin työprosessit ja menetelmät 14 op

- Monialaiset asiakasprosessit ja palveluohjaus 6 op
- Kokonaisvaltainen gerontologinen arviointi 3 op
- Voimaannuttavat työmenetelmät toimijuuden tukemisessa 5 op

Ikäihminen yhteiskunnassa – ikäystävälliset ympäristöt ja geronteknologia 13 op

- Turvallinen, esteettinen ja saavutettava ympäristö 4 op
- Teknologia ikäihmisen arjessa 4 op
- Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta I 2 op
- Svenska i arbetslivet för geronomer 3 op

Vanhustyö ja ohjaus, harjoittelu 5 op

Ikäihmisen laadukkaat palvelut - asiantuntijuuden kehittäminen 18 op

- Aivoterveys ja muistityö 5 op
- Mielenterveys-, päihde- ja kulttuurisensitiivinen työ 5 op
- Ikäihmisen arvokas elämä ja palliatiivinen hoito 2 op
- Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta II 4 op
- Suullinen viestintä 2 op

Ikäosaamisen kehittäminen, harjoittelu 10 op

1. vuosi

GERONOMI MONIALAISEN TIETOPERUSTAN YMMÄRTÄJÄNÄ

Ikääntymisen inhimillisuus – gerontologinen tietoperusta 19 op

- Aktiivisen, terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen lähtökohdat 5 op
- Sosiokulttuurinen vanhustyö ja ammatillinen vuorovaikutus 5 op
- Anatomia ja fysiologia 4 op
- Ikäystävällisen yhteiskunnan lainsäädännöllinen ja ammattieettinen ohjaus 5 op

Sote-alan moniammatilliset lähtökohdat 7 op

- Hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistäminen I 2 op
- Asiakas aktiivisena toimijana sotepalveluissa I 3 op
- Raportointi ja kirjoitusviestintä 2 op

Ikäihmisen kohtaaminen, harjoittelu 5 op

Sote-alan moniammatillinen toiminta 9 op

- Hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistäminen II 2 op
- Asiakas aktiivisena toimijana sote-palveluissa II 2 op
- Hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistäminen -harjoittelu 2 op
- English at work for Applied Gerontology 3 op

Ikäihminen toimijana – gerontologinen hoiva, hoito ja kuntoutus 15 op

- Aktiivisen, terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen tukeminen 5 op
- Geriatriset, farmakologiset ja lääkehoidon perusteet 5 op
- Toimijuuden tukeminen ja ohjaus sosiokulttuurisessa vanhustyössä 5 op

Ikäystävälliset toimintaympäristöt, harjoittelu 6 op

TUTKINNON OSAAMISVAATIMUKSET

Osaamisalue	Osaamisalueen kuvaus Geronomi (AMK)
Gerontologinen osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - osaa soveltaa gerontologista monitieteistä tietoa ja osaamista vanhustyössä sekä ymmärtää vanhenemista yksilön ja hänen elämänkulkunsa sekä yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmasta - on sisäistänyt voimavaralähtöisen vanhuskäsityksen geronomin työn lähtökohdaksi - osaa toimia vanhustyön eettisten periaatteiden mukaisesti ja edistää niiden toteutumista - edistää iäkkään ihmisen itsemääräämisoikeutta, oikeudenmukaisuutta ja yksilöllisyyttä ihmisarvoisen vanhuuden turvaamiseksi - kykenee hyväksyvään empaattiseen, dialogiseen ja reflektiiviseen vuorovaikutukseen ja kohtaamiseen erilaisten ihmisten kanssa. - osaa toimia kulttuuritaustoiltaan erilaisten ikääntyvien ihmisten kanssa. - osaa toimia kokonaisvaltaisesti ja monialaisesti huomioiden iäkkään ihmisen yksilölliset lähtökohdat vanhustyön erilaisissa toimintaympäristöissä
Monialainen arviointiosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - osaa moniammatillisessa yhteistyössä arvioida, suunnitella ja toteuttaa ikäihmisten tarpeiden mukaisia palvelukokonaisuuksia - osaa arvioida ja ennakoida ikäihmisen laaja-alaista hyvinvointia ja toimintakykyä sekä palvelutarvetta suhteessa yksilön voimavaroihin, yksilölliseen elämään ja omassa ympäristössä selviytymiseen - osaa arvioida, toteuttaa ja koordinoita monialaisesti ikäihmisen yksilöllisiä palveluja - osaa hyödyntää toimintakyvyn arvioinnin menetelmiä ja tietoa ikäihmisten hyvinvointia edistävien toimintojen vaikuttavuudesta - tunnistaa ikäihmisen hyvinvointia ja toimintakykyä uhkaavia sosiaalisia ja terveydellisiä riskejä sekä niiden taustatekijöitä - osaa arvioida erilaisten apuvälineiden tarvetta yhdessä muiden ammattilaisten kanssa ja tukea ikäihmistä apuvälineiden käytössä
Ohjausosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - osaa ohjaustyössään toimia ennakoivan ja ennaltaehkäisevän vanhustyön periaatteiden mukaisesti sekä edistää toiminnassaan ikäihmisen terveyttä ja hyvinvointia - kykenee ehkäisemään toiminnallaan ikäihmisten syrjäytymistä ja vaikuttamaan sen riskeihin - osaa tiedottaa ikäihmisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä tekijöistä - hallitsee palveluohjauksellisen työotteen sekä hyödyntää erilaisia palveluohjauksen ja verkostotyön menetelmiä ohjatessaan yksilöitä ja ryhmiä - kykenee ohjauksellaan osallistamaan ja voimaannuttamaan iäkästä ihmistä hänen itsemääräämisoikeuttaan kunnioittaen

	<ul style="list-style-type: none"> - osaa soveltaa ohjaustyössään yhteisöllisiä ja tavoitteellisen ryhmäohjaamisen menetelmiä - osaa ohjata ja neuvoa ikäihmistä sekä hänen omaisiaan, perhettään ja läheisiään heidän yksilöllisissä tarpeissaan ja arjessa selviytymisessään - hallitsee iäkkäiden ihmisten ohjaamisen erityiskysymyksiä ja osaa toteuttaa ohjausprosessin huomioiden ikäihmisen yksilölliset tarpeet
Gerontologinen hoiva-, hoito- ja kuntoutus-osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - osaa edistää iäkkäiden ihmisten sosiaalista osallisuutta ja toimijuutta heidän hoidon, hoivan ja kuntoutuksen palveluissaan - omaa voimavaralähtöisen ja kuntouttavan työtteen ja osaa soveltaa keskeisiä vanhustyön menetelmiä yksilö- ja ryhmätoiminnassa - osaa hyödyntää informaatio- ja hyvinvointiteknologiaa toimintaympäristön toimivuuden ja turvallisuuden edistämiseksi - osaa käyttää sosiokulttuurisia ja toiminnallisia menetelmiä sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä osana hoivaa, hoitoa ja kuntoutusta - osaa toteuttaa ja arvioida iäkkään ihmisen turvallista lääkehoitoa - tunnistaa ikäihmisen tavallisimmat sairaudet ja niiden vaikutukset vanhan ihmisen toimintakykyyn sekä osaa ohjata ikäihmistä sairauksien hoidossa ja kuntoutuksessa - osaa muistisairaana ihmisen hoidon, tukemisen ja kuntoutumisen menetelmiä sekä osaa kehittää muistisairaiden palveluja - osaa tukea kotona asuvaa ikäihmistä ja omaishoitoperheitä sekä kehittää heitä tukevia palveluita
Palvelujärjestelmäosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - tuntee kansalliset ja keskeiset kansainväliset vanhuspoliittiset strategiat ja tavoitteet sekä kykenee kehittämään niiden pohjalta ikäihmisten palveluja ja niiden laatua - pystyy osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ikäihmisten asemasta yhteiskunnassa ja vanhuspalveluissa sekä vaikuttamaan siihen omalla asiantuntijuudellaan - hallitsee vanhuspalvelujen toimintaympäristöt ja palvelurakenteen (julkinen, yksityinen ja kolmas sektori) sekä osaa soveltaa tietojen palvelujen järjestämisessä, tuottamisessa ja kehittämisessä - hallitsee ikäihmisten sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelut ja niihin liittyvän lainsäädännön, suositukset ja ohjelmat siten, että pystyy soveltamaan tietojen sekä palvelujen kehittämisessä että asiakastyössä - osaa hyödyntää monipuolisesti kulttuuri- ja liikuntapalvelujen mahdollisuuksia iäkkäiden ihmisten toimintakyvyn ja hyvinvoinnin tukemisessa - kykenee koordinoimaan moniammatillista yhteistyötä ikäihmisten tarpeita vastaavien palvelujen kehittämisessä, suunnittelussa, ja toteuttamisessa

Johtamis-, kehittämisen- ja laa- dunhallinta- osaa- minen	<ul style="list-style-type: none"> - osaa kehittää ja johtaa vanhustyötä eettisesti ja asiakaslähtöisesti - osaa soveltaa työyhteisön kehittämisen ja johtamisen keskeisiä strategioita ja teorioita vanhustyön kehittämisessä, koordinoinnissa ja johtamisessa - osaa arvioida vanhuspalveluiden laatua ja käyttää keskeisiä laatutyön välineitä - osaa toimia dialogisesti ja joustavasti työyhteisössä sekä hallitsee neuvottelu-, tiedotus- ja ohjaustaitoja - omaa yrittäjämäisen toimintatavan - kykenee toimimaan esimiestehtävissä sekä tuntee talousosaamisen ja markkinoinnin perusteet - osaa tukea henkilöstön työhyvinvointia - osaa soveltaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan menetelmiä vanhuspalvelujen ja työyhteisöjen kehittämisessä - kykenee toimimaan projekteissa - osaa hyödyntää gerontologista tutkimusta ja tietoa kehittämisessä ja johtamisessa - kykenee tuottamaan tietoa vanhuspalvelujen ennakointiin ja kehittämiseen
Eettinen osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - osaa soveltaa kestävästä kehityksestä periaatteita - kykenee ottamaan vastuun omasta toiminnastaan ja sen seurauksista - osaa toimia alansa ammattieettisten periaatteiden mukaisesti - osaa ottaa erilaiset toimijat huomioon työskentelyssä - osaa soveltaa yhdenvertaisuuden periaatteita - kykenee vaikuttamaan yhteiskunnallisesti osaamistaan hyödyntäen ja eettisiin arvoihin perustuen
Innovaatio- osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - kykenee luovaan ongelmanratkaisuun ja työtapojen kehittämiseen - hallitsee projektimaisen työtavan - osaa toteuttaa tutkimus- ja kehittämishankkeita soveltaen alan olemassa olevaa tietoa ja menetelmiä - osaa etsiä asiakaslähtöisiä, kestäviä ja taloudellisesti kannattavia ratkaisuja
Jatkuvan oppimisen taidot	<ul style="list-style-type: none"> - osaa arvioida ja kehittää osaamistaan, oppimistaan ja jatkuvan oppimisen taitojaan - osaa hankkia, käsitellä ja arvioida tietoa kriittisesti - kykenee ottamaan vastuuta omasta oppimisesta ja edistää yhdessä oppimista
Kansain- välisyys- osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - hallitsee omalla alallaan tarvittavat kieli-, viestintä- ja vuorovaikutustaidot - ymmärtää yhteiskunnan kulttuurista monimuotoisuutta ja osaa toimia moninaisissa työympäristöissä - osaa ottaa työssään huomioon alansa kansainvälistymisen vaikutuksia ja mahdollisuuksia

Kestävän kehityksen osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - ymmärtää ihmisen ja luonnon vuorovaikutussuhteita sekä osaa arvioida toiminnan riskejä ja seurauksia - osaa keskustella kestävästä kehityksestä ja perustella omia mielipiteitä - osaa edistää kestäväen kehityksen tavoitteita ja periaatteita sekä sovittaa yhteen erilaisia vaatimuksia monialaisessa yhteistyössä - osaa toteuttaa omassa työssään ja toiminnassaan kestävää kehitystä tukevia ratkaisuja
Työyhteisö-osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - osaa toimia työyhteisön jäsenenä ja edistää yhteisön hyvinvointia - osaa toimia työelämän viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa - ymmärtää digitalisaation merkityksen omalla alallaan ja yhteiskunnassa ja osaa hyödyntää digitaalisia ratkaisuja työssään - kykenee luomaan henkilökohtaisia työelämäyhteyksiä ja toimimaan verkostoissa - osaa tehdä päätöksiä ennakoimattomissa tilanteissa - kykenee työn johtamiseen ja itsenäiseen työskentelyyn asiantuntijatehtävissä - omaa valmiuksia yrittäjyyteen